

Інформація
про порядок перетинання державного кордону
громадянами України, іноземцями та особами без громадянства

1. Порядок перетинання державного кордону громадянами України

Громадяни України перетинають державний кордон за наявності таких дійсних документів:

- 1) паспорт громадянина України для виїзду за кордон;
- 2) дипломатичний паспорт;
- 3) службовий паспорт;
- 4) проїзний документ дитини;
- 5) посвідчення особи моряка;
- 6) посвідчення члена екіпажу.

Увага, особливість:

Громадяни України можуть здійснювати поїздки до Російської Федерації та Республіки Білорусь за паспортом громадянина України (внутрішнім паспортом) відповідно до Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про взаємні поїздки громадян України і Російської Федерації та Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Білорусь про безвізові поїздки громадян.

У разі втрати громадянином України, який постійно проживає в Україні, зазначених документів за межами території України, документом, що дає право на в'їзд в Україну, є посвідчення особи на повернення в Україну, яке видається дипломатичними представництвами чи консульськими установами України за кордоном.

Відповідно до ст. 33 Конституції України громадянин України ні за яких підстав не може бути обмежений у праві в'їзду в Україну.

Увага, особливість:

Відповідно до частини третьої статті 12 Закону України «Про прикордонний контроль» відмітки про перетинання державного кордону не проставляються в паспортних документах громадян України, за винятком випадків їх особистого звернення з метою проставлення такої відмітки.

2. Порядок виїзду за кордон дітей, громадян України

Громадяни України віком до 18 років виїжджають з України за наявності проїзного документа дитини або якщо вони вписані в закордонний паспорт одного з батьків. При цьому у паспорти батьків з 5 річного віку дітей вклеюються їх фотокартки.

Виїзд за межі України неповнолітніх громадян України (віком до 16 років) здійснюється:

за нотаріально посвідченою згодою батьків із зазначенням держави прямування та відповідного часового проміжку перебування у цій державі;

без нотаріально посвідченої згоди одного з батьків:

якщо другий з батьків є іноземцем або особою без громадянства, що підтверджується записом про батька (матері) у свідоцтві про народження дитини, та відсутній у пункті пропуску;

якщо у паспорті громадянина України для виїзду за кордон, з яким перетинає державний кордон громадянин України, який не досяг 16-річного віку, або у проїзному документі дитини є відповідний запис про вибуття на постійне місце проживання за межі України чи відмітка про взяття на консульський облік у дипломатичному представництві України за кордоном;

у разі пред'явлення одного з таких документів або їх нотаріально посвідчених копій:

свідоцтва про смерть другого з батьків;

рішення суду про позбавлення батьківських прав другого з батьків;

рішення суду про визнання другого з батьків безвісно відсутнім;

рішення суду про визнання другого з батьків неієздатним;

рішення суду про надання дозволу на виїзд за межі України громадянина, який не досяг 16-річного віку, без згоди та супроводу другого з батьків;

довідки про народження дитини, видані відділом реєстрації актів цивільного стану, із зазначенням підстав внесення відомостей про батька відповідно до частини першої статті 135 Сімейного кодексу України (під час виїзду дитини за кордон у супроводі одинокі матері).

Виїзд з України дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які не досягли 16-річного віку, здійснюється:

1) які проживають (перебувають) у закладах охорони здоров'я, навчальному або іншому дитячому закладі – у разі пред'явлення нотаріально посвідченої згоди керівника цього закладу та у супроводі уповноваженої ним особи;

2) які влаштовані на виховання та спільне проживання до прийомної сім'ї, – у разі пред'явлення оригіналу договору про влаштування дитини до прийомної сім'ї або його нотаріально засвідченої копії та у супроводі прийомних батьків або одного з них;

3) які влаштовані на виховання та спільне проживання до дитячого будинку сімейного типу, – у разі пред'явлення оригіналу договору про

організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу або його нотаріально засвідченої копії та у супроводі батьків-вихователів або одного з них;

4) які перебувають під опікою, піклуванням за рішенням органів опіки та піклування, – у разі пред'явлення оригіналу рішення про встановлення опіки (піклування) або його нотаріально засвідченої копії та у супроводі опікуна або піклувальника;

5) які перебувають під опікою, піклуванням за рішенням суду, – у разі пред'явлення рішення суду про встановлення опіки (піклування) або його нотаріально засвідченої копії та у супроводі опікуна або піклувальника;

6) які відповідно до договору про патронат передані органом опіки і піклування на виховання в сім'ю іншої особи (патронатного вихователя) до досягнення дитиною повноліття – у разі пред'явлення оригіналу зазначеного договору, посвідченого підписом уповноваженої особи відповідної місцевої держадміністрації або міської (за винятком міст районного значення) ради, скріпленим гербовою печаткою, або його нотаріально засвідченої копії та у супроводі патронатного вихователя.

Виїзд з України громадян, які не досягли 16-річного віку, в супроводі одного з прийомних батьків, батьків-вихователів здійснюється за нотаріально посвідченою згодою другого з батьків із зазначенням держави прямування та відповідного часового проміжку перебування у цій державі, якщо другий з них відсутній у пункті пропуску через державний кордон.

Виїзд з України дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які не досягли 16-річного віку, попередньо повинен бути погоджений із службою у справах дітей відповідної місцевої держадміністрації або міської (за винятком міст районного значення) ради у порядку, визначеному Мінсім'ямолодьспортом.

Виїзд з України дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які не досягли 16-річного віку, після їх усиновлення іноземцями здійснюється у супроводі батьків-усиновлювачів у разі пред'явлення рішення суду про усиновлення або його нотаріально засвідченої копії.

Увага, особливість:

громадяни України віком до 16 років можуть прямувати до Російської Федерації за наявності свідоцтва про народження.

Неповнолітні громадяни України, які прямують до Республіки Білорусь, можуть перетинати державний кордон за проїзним документом дитини або за паспортом громадянина України для виїзду за кордон батьків, у який вони вписані. Це стосується й тих дітей, які прямують до Російської Федерації транзитом через територію Республіки Білорусь.

3. ~~Порядок перетинання кордону іноземцями та особами без громадянства~~

В'їзд в Україну та виїзд з України здійснюється:

іноземців та осіб без громадянства – за паспортним документом за наявності відповідної візи, якщо інший порядок в'їзду та виїзду не встановлено законодавством чи міжнародним договором України;

іноземців, які постійно проживають на території України, – за паспортним документом та посвідкою на постійне проживання;

осіб без громадянства, які постійно проживають на території України, – за посвідченням особи без громадянства для виїзду за кордон;

іноземців та осіб без громадянства, яких визнано біженцями в Україні або особами, які потребують додаткового захисту в Україні, – за проїзним документом для виїзду за кордон;

іноземців та осіб без громадянства, які перебувають у шлюбі з громадянами України, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

іноземців та осіб без громадянства, які перебувають у шлюбі з особами, зазначеними у частинах другій-дванадцятій статті 4 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні у зв'язку з працевлаштуванням, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні у зв'язку з участю у реалізації проектів міжнародної технічної допомоги, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні у зв'язку з участю у діяльності релігійних організацій, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні у зв'язку з участю у діяльності філій, відділень, представництв та інших структурних осередків громадських (неурядових) організацій іноземних держав, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

іноземців та осіб без громадянства, які працюють у представництвах іноземних суб'єктів господарювання в Україні, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

іноземців та осіб без громадянства, які працюють у філіях або представництвах іноземних банків на території України, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні у зв'язку з провадженням культурної, наукової, освітньої діяльності на підставах і в порядку, встановлених міжнародними договорами України або спеціальними програмами, а також іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні з метою участі у міжнародних та регіональних волонтерських

програмах чи участі у діяльності волонтерських організацій, зареєстрованих в Україні у встановленому порядку, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

іноземців та осіб без громадянства, які працюють кореспондентом або представником іноземних засобів масової інформації на території України, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

іноземців та осіб без громадянства, які навчаються у навчальних закладах України не менш як протягом одного року, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

іноземців – громадян держав, які можуть в'їжджати в Україну без візи відповідно до законодавства України або міжнародного договору України, – за паспортним документом або іншим документом, якщо це передбачено міжнародним договором України;

іноземців, які є громадянами держав, з якими укладено договори про місцевий прикордонний рух, – за документами, які дають право на перетинання державного кордону в межах місцевого прикордонного руху, що оформляються дипломатичними представництвами та консульськими установами України в установленому Міністерством закордонних справ України порядку.

Неповнолітні громадяни іноземних держав перетинають державний кордон України на загальних підставах.

Увага, особливість:

відмітка про перетинання державного кордону не проставляється в паспортному документі на прохання іноземця, особи без громадянства. У такому разі відмітка про перетинання державного кордону проставляється в імміграційній картці.

Інші документи для перетинання державного кордону України іноземцями та особами без громадянства

- документ на повернення в державу громадянства або проживання (у разі втрати паспортного документа на території України);
- внутрішній паспорт (лише для громадян Російської Федерації);
- свідоцтво про народження (лише для громадян Російської Федерації віком до 14 років);
- українська віза (для громадян держав з візовим порядком поїздок)

Увага, особливість:

ідентифікаційна картка (ID-card), що посвідчує особу іноземного громадянина, не дає права на перетинання державного кордону України.

Перелік держав, громадяни яких в'їжджають в Україну без віз

• країни ЄС;	• Сан-Марино;
• країни СНД (крім Туркменістану);	• Ватикан;
• Швейцарія;	• США;
• Ліхтенштейн;	• Канада;
• Андорра;	• Ізраїль;
• Монако;	• Японія;
• Норвегія;	• Гонконг;
• Ісландія;	• Монголія;
• Чорногорія;	• Південна Корея;
• Боснія і Герцеговина;	• Парагвай;
• Сербія;	• Аргентина;
• Бразилія;	• Бруней Дарусалам.

4. Реєстрація паспортних документів іноземців та осіб без громадянства в пунктах пропуску через державний кордон

Реєстрація іноземців та осіб без громадянства, які в'їжджають в Україну, здійснюється в пунктах пропуску через державний кордон України органами охорони державного кордону.

Вона полягає у проставленні в паспортному документі та/або імміграційній картці іноземця та особи без громадянства або в інших документах, передбачених законодавством, відмітки "В'їзд", внесення відомостей про іноземця та особу без громадянства, їх паспортних даних до відповідного реєстру.

Відмітка про реєстрацію іноземця та особи без громадянства в його паспортному документі та/або імміграційній картці або інших передбачених законодавством України документах дійсна на всій території України незалежно від місця перебування чи проживання іноземця та особи без громадянства на території України.

Іноземці та особи без громадянства, які на законній підставі прибули в Україну, можуть тимчасово перебувати на її території:

- 1) протягом наданого візою дозволу в разі в'їзду з держав з візовим порядком в'їзду, якщо інший строк не визначено міжнародними договорами України;
- 2) не більш як 90 днів протягом 180 днів з дати першого в'їзду з держав з безвізовим порядком в'їзду, якщо інший строк не визначено міжнародними договорами України;
- 3) на період дії візи, але не більш як 90 днів протягом 180 днів з дати першого в'їзду за візою, оформленою до 11 вересня 2011 року.

Іноземці та особи без громадянства з метою транзитного проїзду територією України переміщуються в межах визначеного у проїзному квитку строку, а в разі відсутності квитка – строку, необхідного для транзитного проїзду на відповідному виді транспорту.

Особливості реєстрації громадян Російської Федерації

Громадяни Російської Федерації звільняються від реєстрації в територіальних органах міграційної служби за місцем їхнього перебування на території України, якщо термін такого перебування не перевищує 90 днів з моменту в'їзду в Україну, за наявності у них міграційної картки з відміткою про перетинання державного кордону, проставленої під час в'їзду в Україну.

Особливості реєстрації громадян Республіки Білорусь

Громадяни Республіки Білорусь звільняються від реєстрації в територіальних органах міграційної служби за місцем їхнього перебування на території України строком до 30 днів з дати в'їзду в Україну за наявності у них міграційної картки з відміткою про перетинання державного кордону, проставленої під час в'їзду в Україну.

5. Продовження строку перебування іноземців та осіб без громадянства на території України

Строк перебування іноземців та осіб без громадянства на території України може бути продовжено територіальними органами Державної міграційної служби України.

6. Перевірка дотримання правил і строку перебування іноземців та осіб без громадянства на території України

У разі виявлення службовою особою Держприкордонслужби перевищення іноземцем чи особою без громадянства встановленого строку перебування на території України вони притягуються до адміністративної відповідальності.

7. Правила та порядок заповнення імміграційної картки

Імміграційна картка заповнюється іноземцями, або особами без громадянства у випадках:

якщо під час здійснення прикордонного контролю вони надають для перевірки паспортний документ, у якому не передбачено сторінок для відміток про перетинання державного кордону;

на прохання іноземця або особи без громадянства про непроставлення у паспортному документі відмітки про перетинання державного кордону;

перетинання державного кордону особами, які регулярно, але не рідше одного разу на тиждень, перетинають державний кордон, якщо інше не встановлено міжнародними договорами України.

В інших випадках імміграційна картка не заповнюється.

Порядок заповнення імміграційної картки

Імміграційна картка заповнюється особисто іноземцем або особою без громадянства або, як виняток, особою, яка супроводжує іноземця чи особу без громадянства, окремо на кожну особу, яка вписана в паспортний документ і перетинає державний кордон разом з власником цього документа:

- у пункті пропуску через державний кордон під час в'їзду в Україну;
- у транспортному засобі міжнародного сполучення.

Імміграційна картка заповнюється друкованими латинськими літерами або кирилицею окремо в кожному файлі відповідного пункту картки, ідентично в обох її частинах. Картка заповнюється чорнилом або кульковою ручкою чорного, синього чи фіолетового кольору.

Імміграційна картка може бути роздрукована безпосередньо з інтернет-сайта Державної прикордонної служби України за адресою www.pvu.gov.ua.

З питань порядку перетинання державного кордону України та фактів вчинення неправомірних дій службовими особами підрозділів Держприкордонслужби Ви можете звертатися в Адміністрацію Держприкордонслужби України за телефоном (044) 527-63-63.